

Koulut ja Vaara-Karjalan tarinalliset maisemat

Tero Mustonen yhteistyössä Satu Huttusen (Jakokosken koulu), Minna Kilpeläisen ja Tapani Toivasen (Selkie) sekä Helena Jolkkosen (Kolin koulu) kanssa

Tässä julisteessa esitellään Vaara-Karjalan kulttuuriperintö –hankkeen toimintaa, ja miten sitä on sovellettu Selkiellä, Mönnissä, Jakokoskella ja Kolilla.

Mallia soveltamassa Kolilla

Kolin koulu keskittyi elvyttämään koululaisten tietoja talvikalastuksesta. Kalastuskunnan puheenjohtaja Ilkka Tolvanen kertoi koululla kalastusperinteistä ja vei Kolin koululaiset talviverkoille ja katiskalle. Vaara-Karjala -hanke rahoitti oppilaiden kyydityksen ja tien aurauksen, joita ilman kalastus olisi jäänyt väliin.

Tarkemmin eriteltyinä lukuvuoden 2012-2013 aikana:

- **Kuultiin, miten eri vuodenaikoina kalat käyttäytyvät ja mitä kannattaa pyytää**
- **Biologian tunneilla harjoiteltiin mateen nylkemistä ja tutustuttiin pyydetyjen kalojen rakenteeseen ja sisäelimiin**
- **Vuoden huippuna oli kenttäreissu verkoille ja katiskalle, josta saatiin made ja kuha saaliiksi.**
- **Tämä inspiroi kansalaisopiston ja kuvataiteen valinnaisryhmän tekemään aiheeseen liittyvää taidetta.**
- **Alaluokkalaiset tulkitsivat vedenalaisia maisemia.**
- **Kevään mittaan kirjoitettiin myös aineita perinteeseen ja kalastukseen liittyen.**

Keväällä kaikille oppilaille jaettiin Kalatalouden keskusliiton Kalan käsittely- ja perkausoppaat, sekä opas Pohjois-Karjalan kalapaikoille.

Kolin koulu kiittää!

Alaluokkalaisten näkemyksiä vedenalaisesta maisemasta.

Kalaretken inspiroimana kansalaisopiston ja kuvataiteen valinnaisryhmän yhteistyönä.

Talviverkoilla.
Kuva: Helena Jolkkonen, Kolin koulu

Talvikatiskalla.
Kuva: Helena Jolkkonen, Kolin koulu

Saaliiksi saatiin made ja kuha.
Kuva: Helena Jolkkonen, Kolin koulu

Kalan rakenne.
Kuva: Helena Jolkkonen, Kolin koulu

Jakokosken koulu perinnetarinoiden maailmassa

Kontiolahden Jakokosken koulusta projektiin osallistuivat koko koulun oppilaat lukuun ottamatta kuudetta luokkaa. Pienimmät oppilaat 1-4 luokilta osallistuivat Kotiseutukeskuksessa järjestettyyn Perinteinen joululeirikouluun. Tapahtuma järjestettiin kahtena peräkkäisenä päivänä.

Kotiseutuyhdistys oli järjestänyt yhdessä opettaja Satu Huttusen kanssa työpajoja, joihin oppilaat osallistuivat. Kotiseutukeskuksessa vietettiin koko päivä, joten kaikki mukana olleet oppilaat pääsivät osallistumaan kaikkiin työpajoihin. Tarjolla olivat seuraavanlaiset työpajat:

- **Havuaskartelu (kranssi ja pihan koristelu).**
- **Olkityöt (kuusenkoriste oljista).**
- **Leivontapaja (pipareiden paisto).**
- **Taina-tädin tarinapaja (kammarissa, kynttilän valossa Taina mummo kertoi, millaista oli lapsuus sodan aikana).**
- **Taloon tutustumiskierros.**
- **Keittäöapulaisena ruuan valmistuksessa ja kattamisessa.**

Työpajojen vetäjinä oli vapaaehtoisia kotiseutuyhdistyksen jäseniä.

Leirikoulu päättyi ruokailuun. Tarjolla oli samanlaista ruokaa, kuin mitä taloissa syötiin sata vuotta sitten: Ohrapuuroa, marjasurvosta, ruisleipää ja voita.

Jo ruokailu oli matka menneeseen aikaan!

Leirikouluun osallistuvat seuraavat oppilaat:

1-2 lk:

Nuutti Korhonen, Kasper Kärki, Aatu Nieminen, Venja Rynänen, Ville Saastamoinen, Otto Sairanen, Roosa Salmelainen, Veikko Suontama, Santeri Tuominen, Aino Hyvärinen, Rasmus Jokipalo, Aaron Kärki, Roni Lahtinen, Eemil Matikainen, Mimmi Sammalisto, Mico Turunen, Roni Venäläinen, **yhteensä 17 oppilasta.**

3-4 lk:

Aleksi Kontkanen, Topias Kärki, Maximus Meriläinen, Oskari Mustonen, Hilla Suontama, Milena Turunen, Tia Turunen, Heidi Uusi-Kyyny, Teemu Heikkinen, Nico Tolvanen, Annika Jokipalo, Elina Korhonen, Elli Piironen, Anna Saastamoinen, Iisakki Seutu, Joona Temisevä, Petra Ujala yhteensä **17 oppilasta.**

Viidennen luokan oppilaat kutsuivat Jakokosken kylän ikäihmisiä päiväkahville. Oppilaat olivat lähettäneet kutsukortteja, leiponeet täytökakun ja valmistelleet kysymyksiä tapahtumaa varten.

Vieraaksi saapui neljä jakokoskelaista ikäihmistä, jotka kertoivat kahvittelujen jälkeen, millaista oli lapsuus entisaikaan. **Kerttu Hyvärinen** on eläkkeellä oleva opettaja, joten hänellä oli mielenkiintoisia tarinoita omalta kouluajaltaan ja myös opettajana ollessaan. **Lippo Sormunen** ja **Pentti Seutu** kertoivat Jakokosken kylän menneisyydestä. Oppilaat tallensivat vierailun videolle ja kirjoittivat muistiin, mitä kertomuksista jäi eritoten mieleen.